

In English. V češtině. În română.

Saxons in Romania

By Bogdan Croitoru

I made my first ties with Saxons while photographing Sibiu for a story related with its upcoming statute of European Cultural Capital in 2007. Due to the effort of a powerful German ethnic minority, Sibiu was shining again. It's heart, the Great Square, started to beat faster, a rhythm that reminded the people in this very center of Saxon culture the flourishing times of the Middles Ages. On the other hand, despite the involvement of numerous NGO's in successful projects meant to preserve Saxon heritage, there is no doubt that is quite unlikely to see Saxon people growing again in Romania. After taking an almost bucolic landscape photograph of Alma Vii displaying its nice, perfectly preserved Saxon type houses - a 300-inhabitant small village that is under a program of stimulating ecotourism and the community's strength through traditional activities – I was curious to find out how many Saxons are still living there. I met the old lady Catarina Gligor (nee Fritzman), the only living Saxon, who donated her old house to a Romanian family in exchange of nursing her. This is not a singular case.

With the documentarist's cynical eye, after lots of research and interviews, National Geographic Romania writer Catalin Gruia thinks that Saxons in Romania will perish. The future won't bring great changes, we'll know about them just from the treasures they have left. "Saxons came, worked, and built in Transylvania a civilization which reached its peak in the 16th century. For them, prosperity went hand in hand with their privileges of autonomy. Starting with the 19th century, when history took a nationalist turn, the misfortunes of Saxons came one after the other, culminating in deportations to Siberia, confiscation of property, communist nationalism and post-revolutionary chaos. Today, they are an endangered people. Of those left in Transylvania, most are old people who want to die in their homeland. The rest returned to Germany, in search of the economic prosperity which had brought their ancestors to Romania."

Still, when watching the living aggregation centers such as cities like Sibiu or Medias starting to offer better conditions for the returned Saxons or to their offspring there, I become naively optimistic: I dare to imagine a Saxon renaissance in Romania.

In English. V češtině. În română.

Sasové v Rumunsku

Autor: Bogdan Croitoru

Se Sasy jsem se poprvé seznámil během fotografování Sibiu kvůli článku vztahujícímu se k jeho nadcházejícímu statutu Evropského hlavního města kultury v roce 2007. Díky úsilí silné německé etnické minority Sibiu opět zářilo...Velké náměstí začalo tepat v rychlejším rytmu, který lidem v tomto centru saské kultury připomněl období rozkvětu Sibiu ve středověku. Na druhé straně, navzdory účasti četných neziskových organizací na úspěšných projektech s cílem zachování saského dědictví není pochyb o tom, že saská populace v Rumunsku se pravděpodobně rozrůstat nebude. Po fotografování téměř idylické krajiny v Alma Vii s jejími dokonale zachovanými saskými domky – jedná se o vesničku s 300 obyvateli, která je součástí programu podporujícího ekoturismus a posílení komunity za pomoci tradičních činností – jsem nedočkavě pátral, kolik Sasů zde stále žije. Poté jsem se seznámil se starší paní Catarinou Gligor (rozenou Fritzman), jedinou žijící Saskou, která věnovala svůj dům rumunské rodině výměnou za to, že se o ni postará. A to není ojedinělý případ.

Po absolvování rozsáhlého výzkumu a mnoha rozhovorech dospěl novinář National Geographic, Catalin Gruia, svým cynickým pohledem dokumentaristy k závěru, že Sasové v Rumunsku vymizí. Budoucnost žádné velké změny nepřinese, budeme o nich vědět jen díky pokladům, které zde zanechali. „Sasové přišli, pracovali a v Transylvánii vybudovali civilizaci, která svého vrcholu dosáhla v 16. století. Jejich prosperita šla ruku v ruce s jejich výsadou autonomie. S počátkem 19. století, kdy historie nabrala nacionalistický směr, se na Sasy začalo valit jedno neštěstí za druhým kulminujícím deportacemi na Sibiř, konfiskací majetku, komunistickým nacionalismem a porevolučním chaosem. Dnes jsou to ohrožení lidé. Ti, kdo v Transylvánii zůstali, jsou většinou staří lidé, kteří si přejí zemřít ve své domovině. Zbytek se vrátil do Německa v hledání ekonomické prosperity, která kdysi přivedla jejich předky do Rumunska.“

A přesto, když se dívám na pulzující centra, jakými jsou města Sibiu nebo Medias, pokud budou moci nabídnout lepší podmínky Sasům vracejícím se do Rumunska anebo několika málo mladým, kteří zde žijí, přikláním se na optimistickou, naivní stranu a odvažuji se věřit v saskou renesanci v Rumunsku.

In English. V češtině. În română.

Sașii din România

De Bogdan Croitoru

Am stabilit primele mele legături cu sașii în timpul unei ședințe fotografice la Sibiu pentru o poveste legată de statutul său viitor de capitală culturală europeană 2007. Datorită eforturilor unei minorități etnice germane puternice, Sibiul strălucea din nou. Inima orașului, Piața Mare, a început să bată repede, într-un ritm care le reamintea oamenilor din acest centru al culturii sașe de perioada înfloritoare din Evul Mediu.

Pe de altă parte, în ciuda implicării numeroaselor ONG-uri în proiecte de succes menite să păstreze moștenirea săsească, nu încape îndoială că sașii nu vor mai fi ce au fost în România. După ce am făcut o fotografie aproape bucolică cu peisajul din Alma Vii în care apăreau casele frumoase și perfect păstrate, de tip săsesc – un sat mic cu 300 de locuitori care a intrat într-un program de stimulare a ecoturismului și ridicare a comunității prin activități tradiționale – am fost curios să aflu câți sași mai trăiesc aici. M-am întâlnit cu doamna Catarina Gligor (născută Fritzman), singura de origine săsească care mai trăiește și care și-a donat casa veche unei familii de români pentru ca ei să aibă grijă de ea. Acesta nu este un caz singular.

Cu ochiul cinic al documentaristului, după multe cercetări și interviuri, Cătălin Gruia scriitor pentru National Geographic România crede că sașii din România vor dispărea. Nu se vor schimba prea multe în viitor, vom ști despre ei doar din comorile pe care le-au lăsat. “Sașii au venit, au muncit, și au construit în Transilvania o civilizație care a atins apogeul în secolul al 16-lea. Pentru ei, prosperitatea a însemnat privilegii de autonomie”.

Începând cu secolul al 19-lea, când istoria a devenit naționalistă, sașii au început să aibă neplăceri, care au culminat cu deportări în Siberia, confiscarea proprietății, haos naționalist comunist și post-revoluționar. În prezent, sunt pe cale de dispariție. Marea majoritate a celor care au rămas în Transilvania sunt bătrâni care vor să se stingă pe pământurile natale. Restul, s-au întors în Germania, în căutarea prosperității economice care le-a adus strămoșii în România.”

Totuși, când văd orașele ca Sibiu sau Mediaș, care încep să ofere condiții mai bune pentru sașii reîntorși sau pentru urmașii lor, devin în mod naiv un optimist: îndrăznesc să sper în renașterea sașilor din România.